

Секція 5.
Фінансове забезпечення формування
потенціалу розвитку промислових
підприємств

Науковий модератор:

д.е.н., професор Стрій Л.О.

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Л.О. Стрій, д.е.н., професор
А.С. Алієва

Одеський національний політехнічний університет

Сучасний стан розвитку економіки України характеризується спадом виробництва, погіршенням платіжної дисципліни, підвищенням відсоткових ставок на позиковий капітал та зростанням темпів інфляції. В таких умовах особливо актуальними стають питання щодо забезпечення підприємств оборотними коштами та їх ефективне використання, адже оборотний капітал підприємств має вплив на різні аспекти їх виробничо-господарської діяльності: на показники виробництва і реалізації продукції, використання матеріальних ресурсів у виробництві, структуру собівартості продукції, збалансованість грошових потоків по операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності, фінансовий стан підприємств. Таким чином, тема тез є актуальною.

Управління оборотним капіталом підприємств є одним із основних елементів управління економічною діяльністю підприємства загалом, що становить систему принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із формуванням, розподілом та використанням оборотного капіталу і організацією обороту грошових засобів підприємства. [1, с. 460].

Проблема визначення розміру власних оборотних коштів, як і багато інших проблем фінансового аналізу, практично не досліджена сучасними науковцями. Про це свідчить недостатність статей, публікацій у періодиці за останні роки. Аналіз літературних джерел показав, що доволі часто поняття «оборотних активів» ототожнюють із поняттями «оборотного капіталу» та «оборотних коштів».

Поняття «оборотний капітал» та «оборотні активи» часто використовуються як синоніми, хоча оборотні активи у процесі виробничої діяльності підприємства споживаються і витрачаються, на відміну від оборотного капіталу, що лише авансується. Але слід зазначити, що на капітал перетворюється не весь обсяг авансованих грошових коштів, а лише той, що забезпечує економічний, соціальний або екологічний ефект. Тому, можна зробити висновок, що оборотні активи й оборотний капітал це дві категорії, які характеризують одні й ті ж об'єкти: грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення, дебіторську заборгованість і запаси. [2, с. 312].

Ефективність керування оборотним капіталом підприємства дуже впливає на результати його фінансово-господарської діяльності. Вона характеризується швидкістю їхнього обертання, оборотністю.

Серед заходів для підвищення ефективності використання оборотних коштів чинне місце належить:

- оптимізації запасів ресурсів і незавершеного виробництва;
- скороченню тривалості виробничого циклу;
- поліпшенню організації матеріально-технічного забезпечення;
- прискоренню реалізації товарної продукції.

Оптимальний розмір власного оборотного капіталу визначається сферою діяльності підприємства, обсягами виробництва, кон'юктурою ринку. На сьогодні для визначення власних оборотних коштів державними органами України не розроблено єдиної методики. Дослідження цих методик та підходів вчених до методики розрахунку показника власного оборотного капіталу дає підстави стверджувати, що розраховувати цей показник потрібно як різницю між власним капіталом підприємства і необоротними активами підприємства. [3, с. 324].

З іншого боку, у даний час підприємства мають можливість вибирати різні варіанти списання витрат на собівартість, визначення виторгу від реалізації продукції (робіт, послуг) для цілей оподаткування.

Наприклад, у залежності від кон'юнктури попиту та пропозиції, прогнозування обсягів продажів підприємства можуть бути зацікавлені в інтенсивному списанні витрат або в їх більш рівномірному розподілі протягом якого-небудь періоду.

Для цього важливо вибирати з переліку варіантів той, котрий буде відповідати поставленим цілям. Необхідно простежити, яке вплив зроблять прийняті рішення на собівартість, розміри прибутку і податків. Значна частина зазначених альтернативних можливостей відноситься до сфери керування оборотними коштами підприємства. [4, с. 196].

Таким чином, функціонування обігових коштів розпочинається з моменту їх формування і розміщення. Рациональне розміщення як складова управління оборотним капіталом має певні особливості не лише в різних галузях, а навіть і на різних підприємствах однієї галузі. Визначальними тут є такі чинники: вид господарської діяльності, обсяг виробництва; рівень технології та організації виробництва; термін виробничого циклу; система постачання необхідних товарно-матеріальних цінностей і реалізації продукції та ін. Залежно від розміщення, умов організації виробництва й реалізації продукції оборотні кошти мають різний рівень ліквідності, а отже, і ризику використання.

Література:

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: Підручник / А. М. Поддєрьогін. - К.: КНЕУ, 2002. – 457-460 с.
2. Арутюнов Ю.А. Финансовый менеджмент / Ю.А Арутюнов .– М.: КНОРУС, 2007. – 312 с.
3. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств : [навч. посіб.] / Л. А. Лахтіонова. – К. : КНЕУ, 2004. – 324 с.
4. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К., 2005. – 196 с.

РОЗВИТОК ПРИНЦИПІВ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

О.В.Балахонова, д.е.н., доцент

*Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»,
м. Вінниця*

Фінансовий контролінг є підсистемою контролінгу, мета якої полягає в забезпеченні ліквідності (фінансової рівноваги) підприємства. Функціональність фінансового контролінгу, так само, як і загального контролінгу, визначається якістю використаних інструментів, тобто методів і прийомів, станом механізмів планування та контролю, а також якістю інформаційних систем.

Фінансовий контролінг являє собою контролюючу систему, що забезпечує концентрацію контрольних дій на найбільш пріоритетних напрямках фінансової діяльності підприємства, своєчасне виявлення відхилень фактичних її результатів від передбачених і прийняття оперативних управлінських рішень, що забезпечують її нормалізацію.

Функції фінансового контролінгу проявляються в трьох основних сферах: отримання фінансових ресурсів (джерел), управління ними та їх використання.

Фінансові ресурси надходять на підприємство насамперед від покупців (замовників) і з ринку капіталів. Частина фінансових ресурсів не потрапляє відразу в оборот, а знаходиться в управлінні у вигляді резервів ліквідності; інші ресурси служать для фінансового забезпечення підприємства (йдуть у виробництво і на інвестиції), для обслуговування боргу (позики, кредити), розрахунків з державою (податки) і акціонерами (дивіденди) [2].

Фінансовий контролінг як важливий елемент системи загального контролінгу відрізняється спрямованістю і обсягом охопленої діяльності. Специфічний характер завдань фінансового контролінгу повинен знаходити відповідні відображення в організаційному устрої. На підприємствах, що впровадили системи контролінгу, останній розглядається звичайно як своєрідна одиниця, до компетенції якої входять різні завдання, в тому числі завдання фінансового контролінгу. Функції, або завдання фінансового контролінгу в цьому випадку

розподіляються між різними ділянками або відділами сектора загального контролінгу, що займаються аналізом, плануванням, реалізацією та контролем.

Організаційне виділення фінансового контролінгу з усієї його системи сприяє створенню більш сприятливих умов для розгляду ліквідності в числі найважливіших факторів, що враховуються в процесі прийняття рішень. Тим самим виникає організаційні або повноважні противаги переважної орієнтації контролінгу на такі аспекти, як рентабельність і раціональність господарювання.

До основних завдань фінансового управління підприємством відносять підтримання рентабельності та забезпечення платоспроможності. Рентабельність показує ефективність функціонування підприємства, тобто здатність генерувати додатковий продукт, а платоспроможність відбиває здатність підприємства в необхідних обсягах і вчасно платити в рахунок задоволення своїх зобов'язань, купувати потрібну кількість ресурсів для функціонування і розвитку [1].

Сьогодні всі суб'єкти господарювання існують на принципах самостійності і відповідальності, тому забезпечення платоспроможності має високе значення. Так як кожне підприємство повинно підтримувати платоспроможність, то йому необхідно активне управління фінансовими процесами.

Основними функціями фінансового контролінгу є:

- спостереження за ходом реалізації фінансових завдань, встановлених системою планових фінансових показників і нормативів;
- вимір ступеня відхилень фактичних результатів фінансової діяльності від передбачених;
- діагностування за розмірами відхилень серйозних погіршень у фінансовому стані підприємства і істотного зниження темпів його фінансового розвитку;
- розробка оперативних управлінських рішень по нормалізації фінансової діяльності підприємства відповідно до передбачених цілями та показниками;
- коректування при необхідності окремих цілей і показників фінансового розвитку у зв'язку із зміною зовнішнього фінансового середовища, кон'юнктури фінансового ринку і внутрішніх умов здійснення господарської діяльності підприємства [3].

Як видно з цих функцій, фінансовий контролінг не обмежується здійсненням лише внутрішнього контролю за фінансовою діяльністю і фінансових операцій, але є ефективною координуючою системою забезпечення взаємозв'язків між формуванням інформаційної бази, фінансовим аналізом, фінансовим плануванням і внутрішнім фінансовим контролем на підприємстві.

Література:

1. Басанцов І.В. Державний фінансовий контроль: Регіональні аспекти : [монографія]/І.В. Басанцов. – К.: Корпорація, 2006. – 234 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Контроль і ревізія /Ф.Ф. Бутинець та ін. – Житомир: Рута, 2002. – 544 с.
3. Тікань Л.В. Фінансовий контроль: теорія та методологія /Л.В. Тікань, Ю.О. Голуб, Н.В. Сіногіна. – Харків: ХНЕУ, 2009. – 92 с.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Н.В. Акименко, к.е.н., доцент
І.С. Семенова

Одеський національний політехнічний університет

Актуальність проблеми. Інвестиційна діяльність в тій чи іншій мірі властива будь-якому підприємству. Прийняття інвестиційного рішення неможливе без врахування наступних факторів: вид інвестиції; вартість інвестиційного проекту; альтернатива доступних проектів;

обмеження фінансових ресурсів доступних для інвестування; пріоритетні напрямки інвестування; ризик пов'язаний з прийняттям того чи іншого рішення і т.д. [1].

Потреба в залученні прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ) в економіку України пояснюється передусім недостатнім вкладанням внутрішніх чистих інвестицій в основний капітал, що обумовлює застійний характер вітчизняної економіки [2].

Тому безперечно актуальним є дослідження методів та реалій надходження в нашу країну ПІІ, спрямування їх за видами економічної діяльності, регіонами та вплив на вітчизняні підприємства [3].

Сучасний стан ПІІ в економіку України відображено у звіті компанії «Ernst & Young» – міжнародного лідера з аудиту, оподаткування і права. Згідно з оцінками цієї компанії, у Центральній та Східній Європі з 2000 по 2010 рр. Україна займала 10 місце як за кількістю інвестиційних проектів, так і за кількістю створених робочих місць. Негативною тенденцією є те, що вона посіла третє місце за вкладеннями ПІІ у фінансові послуги. Водночас дуже мало спрямовувала ПІІ у виробництво, тоді як у Центральній та Східній Європі цей показник сягав 50 %. Наголошено, що в Україні для бізнес-клімату характерні корупція, затримки на митниці, зволікання з поверненням ПДВ, що набули загрозливого характеру [4].

У 2014 році в економіку України іноземними інвесторами було вкладено 2451,7 млн.дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення капіталу за цей період становить 13592,1 млн.дол. (у т.ч. за рахунок курсової різниці – 12246,5 млн.дол.).

Інвестиції надійшли зі 131 країни світу. Із країн ЄС із початку інвестування внесено 35575,5 млн.дол. інвестицій (77,5% загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 10340,5 млн.дол. (22,5%).

Звісно, що одні іноземні інвестиції не можуть підняти вітчизняну економіку. Але з іншого боку, вони можуть послужити стимулом, каталізатором розвитку і зростання внутрішніх інвестицій. Надходження закордонних капіталовкладень життєво важливе для досягнення таких цілей, як вихід з сучасного кризового стану, поступовий підйом економіки. При цьому суспільні інтереси не збігаються з інтересами іноземних інвесторів, отже, важливо залучити капітали так, щоб не позбавити їх власників власних мотивацій, одночасно спрямовуючи дії останніх на благо суспільних цілей [5].

У зарубіжній економічній літературі існує значна кількість публікацій, присвячених різним аспектам іноземного інвестування. Проблема залучення іноземного капіталу отримала особливо докладне висвітлення в роботах таких зарубіжних економістів, як Дж. Бейлі, Р.Верон, Дж. Даннінг, Д. Йоргенсон, Д. Норкотта, В. Ойкен, П. Фішер, М. Фрідмен, С. Хаймер, У. Шарп та ін. [6].

Іноземні інвестиції можуть здійснюватись у таких формах: часткової участі у капіталі підприємств, що створюються спільно з українськими юридичними і фізичними особами, або придбання частки діючих підприємств; створення підприємств, що повністю належать іноземним інвесторам, філій та інших відокремлених підрозділів іноземних юридичних осіб або придбання у власність діючих підприємств повністю; придбання не забороненого законами України нерухомого чи рухомого майна, включаючи будинки, квартири, приміщення, обладнання, транспортні засоби та інші об'єкти власності, шляхом прямого одержання майна і майнових комплексів або у вигляді акцій, облігацій та інших цінних паперів; придбання самостійно або за участю українських юридичних чи фізичних осіб прав на користування землею та використання природних ресурсів на території України; придбання інших майнових прав; господарської (підприємницької) діяльності на основі угод про розподіл продукції; в інших формах, які не заборонені законами України, в тому числі без створення юридичної особи на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності України [7].

Інвестицій потребують різні галузі України. Як приклад, розглянемо авіаційну галузь. Авіа галузь України має не лише технічний потенціал, але й економічний. За даними експертів, при умовах виробництва 12 літаків на рік сума податків становила б близько 2 млрд грн., в той час як зараз ця сума складає 600 млн. грн. Разом з тим, і в суміжних секторах є переваги, бо одне робоче місце в авіа-будівництві додає до 10-15 робочих місць у інших галузях (хімічна, приладобудівна, металургійна). Основними проблемами і потребами галузі для її стабільного розвитку є гарантії держави для інвесторів на залучені у галузь кошти і створення всередині України підтримки високотехнологічних секторів промисловості.

Запорукою успішних реформ нового українського уряду повинні стати прагматизм і «економічний націоналізм» з опорою на український середній бізнес. В першу чергу – виробничий, який створює нові робочі місця та реінвестує отриманий прибуток на батьківщині.

У тій же авіаційній сфері існують амбітні проекти. Наприклад, державне підприємство «Одеський авіаційний завод» розробляє до реалізації проект розвитку літакобудування – сільськогосподарської авіації, а саме серійне будівництво літака «Фермер 300» з метою забезпечення агропідприємств авіаційною технікою, підвищення якості та збільшення обсягів обробки сільгоспземель. Обсяг потрібних інвестицій складає 30 млн. грн. Реалізація проекту дозволить: ефективно задовольняти потреби сільського господарства України в обробці угідь за допомоги авіаційної техніки; підвищити врожайність сільськогосподарських угідь щонайменше на 40%, а крім того будуть створені близько 100 нових робочих місць. Також розроблений проект розвитку літакобудування – серійне будівництво легкомоторного багатоцільового літака «Дельфін». Обсяг необхідних інвестицій 81,8 млн. грн. Реалізація проекту дозволить забезпечити виконання польотів по місцевих повітряних лініях та моніторинг земної і водної поверхні. Перспективу має також реалізація проекту створення авіаційно-технічного комплексу «АНАТРА». Обсяг потрібних інвестицій складає 1067,9 млн. грн. Можливості авіаційно-технічного комплексу «АНАТРА» – це виконання авіаційно-хімічних робіт і технологічне обслуговування легкомоторних літаків для сільгоспавіації сервісного обслуговування літаків бізнес-класу, льотного складу з «VIP зоною» для пасажирів.

Загалом, на сьогоднішній день підприємство фінансується державою. При залученні іноземних інвестицій конкурентоспроможність вітчизняного підприємства зростає в рази, що в результаті потягнуло би за собою зміни в агропромисловому комплексі, а саме сприяло б підняттю його на новий рівень.

Таким чином, залучення іноземного капіталу, а саме прями іноземні інвестиції мають ряд позитивних впливів на економіку нашої країни та конкурентоспроможність вітчизняних підприємств. Завдяки їм зростає інвестиційна активність; вони дають стимул до вкладення в оновлення і зростання основного виробництва; стимулюють впровадження передових досягнень техніки і науки у виробництво і менеджмент; сприяють активізації конкуренції, дають стимул до розвитку середнього і малого бізнесу; збільшують рівень зайнятості населення, підвищують рівень його доходів; поповнюють бюджет країни податковими надходженнями.

Отже, залучення іноземного капіталу – це дуже важливий та актуальний крок у фінансовому забезпеченні формування потенціалу розвитку вітчизняних підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності, а крім того – суттєвий захід щодо позитивного впливу на економіку країни у цілому.

Література:

1. Бібік Г.Ю. Проблеми та перспективи залучення іноземних інвестицій в економіку України / Экономика и управление – 2013 – №5 – С. 128–132.
2. Шморгун Л. Валові інвестиції в основний капітал як фактор зростання валового внутрішнього продукту: 1996–2010 рр. / Л. Шморгун // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2012. – № 4. – С. 23–31.
3. Шморгун Л. Прямі іноземні інвестиції в економіку України: проблеми залучення та галузевого спрямування. / Л. Шморгун // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2014. – № 6. – С. 143–150.
4. Звіт про прями іноземні інвестиції в Україну. 2011 р. [Ел. ресурс] /Ernst&Young. – Режим доступу : <http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/files/Ukraine-FDI-Report-2011-Ukr.pdf>.
5. Девятловский Д.Н. Проблема привлечения иностранных инвестиций в экономику России // Современные наукоемкие технологии. – 2012. – № 7. – С. 46–47.

СУТНІСТЬ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Н.В. Мілошевич

Одеський національний політехнічний університет

Розвиток конкурентного ринку страхування в Україні передбачає створення справедливої системи розподілу ризику між страховиками, що функціонують на ринку. Таку систему справедливого розподілу ризику виражає механізм перестраховування.

Згідно статті 12 Закону України «Про страхування»: перестраховування – це страхування одним страховиком (цедентом, перестраховальником) на визначених договором умовах ризику виконання частини своїх обов'язків перед страхувальником у іншого страховика (перестраховика) резидента або нерезидента, який має статус страховика або перестраховика, згідно з законодавством країни, в якій він зареєстрований.

Проблема формування стабільного українського ринку перестраховування з максимальним використанням його внутрішнього потенціалу є актуальним напрямком сучасних досліджень, тому що перестраховування є однією з можливостей забезпечення фінансової стійкості страхових компаній.

Економічною сутністю перестраховування є перерозподіл між страховими організаціями створеного первинного страхового фонду.

Перестраховування здійснюється за різними формами та методами, умови та зміст яких обумовлюються конкретними договорами перестраховування.

Перестраховування застосовується з метою посилення захисту майнових інтересів страхувальників та забезпечення умов для розвитку ринку перестрахових послуг, запобігання неплатоспроможності страховиків у разі обслуговування великих ризиків, підвищення стану ліквідності страховика.

Перестраховування, крім того, захищає страховиків насамперед від випадкових відхилень від розрахункової збитковості, що не відповідає фактичному її рівню в році, що настав, який обумовлений непередбаченими обставинами.

Тому перестраховування є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності страхових операцій і нормальної діяльності будь-якого страхового суспільства незалежно від величини його капіталів, запасних фондів і інших активів.

В Україні перестраховування здійснюють переважно страхові компанії. Пояснюється це тим, що чинне страхове законодавство нашої країни не виокремлює перестраховиків як суб'єктів страхового ринку від звичайних страховиків, хоча, як свідчить світовий досвід, вимоги, що висуваються до компаній, які займаються власне перестраховальною діяльністю, значно вищі.

Сучасний український ринок перестраховування стикається з досить суттєвими і глибокими проблемами, які гальмують його розвиток. Особливістю страхового ринку України являється невелика доля у складі світового ринку, кількість страховиків постійно збільшується, але більшість із них має незначний обсяг активів, тому вони повинні передавати свої зобов'язання у перестраховування іноземним страховикам.

В той же час, на сьогоднішній день в Україні спостерігається тенденція зростання перестраховальних премій, зокрема, як перестраховикам-резидентам, так і перестраховикам-нерезидентам.

Пік передачі ризиків нерезидентам спостерігався в 2004 році, а резидентам – в 2003 році. Це пояснювалось змінами в регулюванні перестраховування з нерезидентами в 2004 році [1].

За договорами перестраховування ризиків за 2014 рік українські страховики (перестраховальники) сплатили часток страхових премій 9 704,2 млн. грн. (за 2013 рік – 8 744,8 млн. грн.), з яких: перестраховикам-нерезидентам – 1 530,5 млн. грн., що на 6,4% менше порівняно з 2013 роком (за 2013 рік – 1 634,4 млн. грн.); перестраховикам-резидентам – 8 173,7 млн. грн., що на 15,0% більше порівняно з відповідним показником 2013 року (за 2013 рік – 7 110,4 млн. грн.).

На збільшення операцій вихідного перестраховання за 2014 рік вплинуло збільшення на 15,0% перестраховання в середині країни. При цьому, на 6,4% зменшилась операції з перестраховання із страховиками-нерезидентами.

Ріст перестрахових премій проти аналогічного періоду 2013 року відбувся по наступним видам: страхуванню вантажів та багажу, страхуванню виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій, страхуванню цивільної відповідальності власників транспортних засобів («Зелена карта»).

При цьому відбулось зменшення вихідного перестраховання за такими видами страхування, як: страхування майна, страхування від нещасних випадків, страхування відповідальності перед третіми особами страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ.

Найбільша частка перестрахових премій, переданих українським страховикам у 2014 році, припадає на Великобританію – 22,9 %, Німеччину – 21,4%, Російську Федерацію – 18 %, Швейцарію –13,7% [2].

Таким чином, можна зробити висновок, що розвиток ринку перестраховальних послуг дає можливість нівелювати ризики й забезпечити відповідальність страховика згідно з його фінансовими можливостями.

На фоні негативних тенденцій на ринку перестраховання спостерігаються й певні позитивні прояви щодо збільшення розміщень страхових ризиків на внутрішньому страховому ринку.

Література:

1. Статистика страхового ринка України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://forinsurer.com/stat>.
2. Ольга Терубус. Перестраховання та проблеми його розвитку в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: –<http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream./123456789/304/2>.

НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Н.В. Мілошевич
К.О. Толстик

Одеський національний політехнічний університет

Розвиток страхового ринку потребує вирішення багатьох актуальних питань. Перед страховиками сьогодні стоїть складне завдання по зростанню обсягу та якості страхових послуг, підвищенню рівня капіталізації та фінансової надійності страхових компаній, а також ліквідності їх активів [1].

Основні завдання, які необхідно негайно вирішувати це: реформування регуляторної системи, реформування системи реєстрації страховиків та розвиток ринків.

Враховуючи сучасні тенденції розвитку, реалізація першочергових завдань для страхового ринку повинна впроваджуватися у трьох напрямках: захист інтересів споживачів страхових послуг, захист інтересів страхових компаній та інших професійних учасників ринку, захист інтересів держави.

Важливим питанням є перехід від реформування ринку страхових послуг до реформування взаємовідносин між учасниками страхового ринку України, шляхом відмови від монопольного становища страховиків та їх об'єднань на страховому ринку України, а також старої практики реформування лише умов здійснення страхової діяльності.

Пріоритетною метою реформування страхового ринку є створення надійного, відкритого та сучасного страхового ринку України, що ґрунтується на гармонійних взаємовідносинах його учасників та прозорості, ефективної і професійної регуляторної політики держави.

Для реформування ринку страхових послуг необхідний подальший розвиток законодавчої та нормативної баз. Це передбачає розробку й ухвалення низки законодавчих актів, які розвивають страхове законодавство, у першу чергу Закону України «Про страхування» у новій редакції. Насамперед це стосується перестрахування, а також діяльності страхових посередників [2].

Розвиток страхового ринку потребує вирішення багатьох актуальних питань через об'єднання страховиків, що спеціалізуються на найважливіших напрямках страхової діяльності.

Важливим короткостроковим завданням є забезпечення можливості здійснення виплат до повного банкрутства страховика, внесків у фонд захисту потерпілих та у фонд страхових гарантій у гривневому еквіваленті, впровадження Євро протоколу та Green Card online, впровадження електронного полісу, співпраця з прикордонною службою для здійснення контролю за цими полісами, вирішення питань щодо виконання зобов'язань страховиками в Криму.

Необхідно спрощення норм фінансового моніторингу при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності страховими посередниками, а також питань купівлі валюти для розрахунків з нерезидентами. Крім того, існує необхідність приведення у відповідність до Міжнародних стандартів фінансової звітності бухгалтерської вітності страхових брокерів.

Необхідно проводити роботу щодо переходу страховиків на міжнародні стандарти фінансової звітності. Сьогодні акціонерна звітність страховиків відрізняється від регуляторної. Для вирішення питання узгодження їх звітності, Інститут Ризику розробив методику формування резервів страховиків, що потребує контролю та аналізу з боку регулятора.

Крім того, з першого липня 2014 року в Україні запроваджено стрес-тестування фінансового стану страховиків та системи управління ризиками, що може стати діючим механізмом контролю щодо умов забезпечення платоспроможності страховиків.

Для покращення якості життя громадян в Україні пропонується до впровадження низка законопроектів, а саме: зміни до закону «Про ОСЦПНТЗ» (обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів), законопроекту «Про екологічне страхування», зміни до Цивільного кодексу, відмова від обов'язкового страхування пасажирів на транспорті із запровадженням страхування відповідальності перевізника, збільшення лімітів відповідальності за життя та здоров'я зі 100 тис грн. до мінімум 1 млн грн.

Для збільшення тривалості життя людей необхідно залучати досвід медичного страхування. Українська федерація убезпечення розробила законопроект, який передбачає преференції для розвитку корпоративного медичного страхування. Це дасть можливість у 2020 році мати інвестиційний дохід понад 5 млрд грн., фінансування охорони здоров'я через добровільне медичне страхування досягне 10% (сьогодні менше 2%). Споживачів цього виду страхування буде понад 12 млн.

Крім того, необхідним є прискорення пенсійної реформи. Лише 74 тис громадян отримують недержавну пенсію, тобто третій рівень пенсійної реформи не працює. Одним із головних стримуючих факторів є запровадження єдиного соціального внеску, який майже звів нанівець розвиток корпоративного пенсійного забезпечення. Отже скасування такого податку дасть змогу розвивати пенсійну реформу та обов'язкове медичне страхування.

Подальша інтеграція України в міжнародні структури дозволить вивірити державну політику щодо регулювання страхової діяльності згідно із застосовуваними у світі формами, методами та важелями.

Література:

1. Н.М. Сташкевич. Стратегія розвитку страхового ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://dspace.oneu.edu.ua/bitstream>
2. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С. С. Осадець. - Вид. 2-ге, перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2002. - 599 с.

ОПТИМІЗАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

М.В. Кула

Одеський національний політехнічний університет

Сьогодні успішне функціонування підприємств значною мірою залежить від якісного управління фінансовими ресурсами, що забезпечує здатність виживання в умовах конкуренції та зростання потенціалу розвитку підприємства. Реалізація таких завдань потребує від керівництва своєчасного прийняття рішення, за рахунок яких коштів буде фінансуватися зростання потенціалу. У більшості випадків власних коштів виявляється недостатньо.

Постає проблема притягнення позикових ресурсів та встановлення оптимального співвідношення між власними та позиковими ресурсами.

Розрахунок ефективного співвідношення можливо виконати по критерію мінімізації середньозваженої вартості капіталу або за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності.

Розрахунок ефективності використання капіталу виконаний для ПАТ «Одеський завод поршневих кілець» за критерієм мінімізації середньозваженої вартості капіталу при розгляді шести варіантів співвідношення між власним та позиковим капіталом: 50%/50%; 60%/40%; 70%/30%; 80%/20%; 90%/10%; 100%/0%. Він показав, що мінімальна величина середньозваженої вартості капіталу досягається у другому варіанті і складає 50/52%. Така структура капіталу дозволяє максимізувати ринкову вартість підприємства.

Розрахунок ефективності використання капіталу по цьому підприємству за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності показав, що оптимальним та ефективним варіантом структури джерел фінансування є четвертий варіант при коефіцієнті фінансового ліверджу 0,4. Коефіцієнт рентабельності при цьому варіанті 15,6%.

Використовуючи метод мінімізації середньозваженої вартості капіталу емпіричним шляхом було оптимізовано структуру власного і позикового капіталу для ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель». Вона становить 58% власного капіталу та 42% позикового капіталу. Така структура капіталу дозволяє досягти мінімальній вартості капіталу у 6,6% при рівні ставки за кредит 18% та рівні виплати дивідендів 12%.

Література:

1. Баліцька, В. В. Організаційно-функціональний механізм впливу на формування капіталу підприємств / В. В. Баліцька // Фондовый рынок. – 2008. – № 43. – С. 24-34.
2. Давыдова, Л. В. Особенности формирования структуры капитала предприятия / Л. В. Давыдова, С. А. Ильминская // Финансы и кредит. – 2007. – № 47. – С. 42-52.
3. Довбня С.Б., Ковель К.А. Модель комплексної оптимізації фінансування підприємства. // Фінанси України, №5 – 2006. – с.134 - 141.
4. Корбут А.А. «Структура активів та їх використання на державних стратегічних машинобудівних підприємствах» / А.А.Корбут // Економіка. Фінанси. Право. – Київ, 2012. - №8 - С.27-30
5. Салига К.С д.е.н, А.А Писаренко «Оптимізація структури капіталу підприємства» //Інвестиції, практика та досвід №10 2011 с.27-29